

Aleg. 180.

Sprawozdanie

komisyi bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Pod nazwą zmiany niektórych postanowień statutu Banku krajowego, żąda właściwie Wydział krajowy podwyższenia dotacyi krajowej dla tej Instytucyi o 200.000 zł.

Żądanie to opiera Wydział krajowy na reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 20. Września 1888, w którym rzeczzone c. k. Ministerstwo wyraźnie oświadcza, iż mogłoby zezwolić tylko pod tym warunkiem na wydawanie przez Bank krajowy książeczek na wkładki oszczędności do wysokości 1,000.000 zł., gdyby dotacya tego Banku w myśl poprzedzających reskryptów, bądź o 200.000 zł. podwyższoną została, lub gwarancya kraju w tym dziale do wysokości 1,000.000 Bankowi przyznana była.

Już w sprawozdaniu komisji bankowej z dnia 5. Stycznia b. r. wypowiedziano, iż gdyby c. k. Rząd opierał się przy reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 29. Marca 1888, względnie żądał bądź podwyższenia dotacyi, bądź rozciągnięcia gwarancyi kraju do wysokości 1,000.000 zł. na dział bankowy z powodu wydawania książeczek oszczędnościowych, iż odmowa Wysokiego Sejmu co do zadość uczynienia jednemu z tych żądań nie dałaby się usprawiedliwić ani dotychczasową działalnością Banku, ani tem mniej wielkością zysku ze strony kraju.

Obstając przy tem zapatrywaniu i zdając sobie sprawę, jak daleko idące następstwa musiałaby mieć ta odmowa, komisya bankowa mniema, iż w obecnej chwili wypadałoby się tylko zastanowić, w jakiej formie to zdaniem komisji niezbędne powiększenie dotacyi Banku krajowego dałoby się urzeczywistnić, a w szczególności, czy przez danie 200.000 zł. w gotówce lub udzielenie gwarancyi do wysokości jednego miliona zł.

Co do pierwszego sposobu, a mianowicie dodatkowego uposażenia w kwocie 200.000 zł., przemawia przeciw temu sam wzgląd na stan funduszków skarbu krajowego.

Przy podwyższonych dodatkach na potrzeby kraju aż o 4 ct. na rok 1889, przy niedoborach w wysokości po nad 100.000 zł., które Wysoki Sejm jeszcze w ciągu bieżącej sesyi

zmuszony będzie pokryć, domaganie się od Sejmu jeszcze 200.000 zł. na powiększenie dotacyi bankowej, byłoby żądaniem nie tylko zbyt śmiałym, lecz co gorzej nie liczącem się z rzeczywistymi stosunkami.

Dla tego też komisya bankowa nie może doradzać Wysokiemu Sejmowi załatwienia sprawy przez powiększenie dotacyi chociażby w formie przez Wydział krajowy proponowany.

Wydział krajowy bowiem proponuje, by kraj na powiększenie dotacyi zaciągnął pożyczkę, od której procenta i anuitety spłacałby Bank krajowy, gdyż to załatwienie sprawy lubo z myślą na nie obciążania budżetu krajowego, najpierw nie odpowiada istotnej intencji żądań c. k. Ministerstwa, a powtórze zmusza kraj do zaciągnięcia nowej pożyczki.

Nie odpowiada treści żądań c. k. Ministerstwa z tej prostej przyczyny, że skoro Bank sam ma oprocentowywać i umarzać pożyczkę zaciągniętą przez kraj, to w rzeczywistości on jest pożyczającym, a kraj tylko poręczycielem.

Ztąd to z całą stanowczością mogłoby Ministerstwo utrzymywać, że przez tę operacyę gwarancya Banku zupełnie się nie podniosła, że obciążenie opłatą procentów i amortyzacyi Banku od zaciągniętej pożyczki przez kraj, tem samem dotacyę taką czyni wręcz iluzoryczną.

Z tego zapatrywania wychodząc mniema komisya, że cała sprawa praktycznie, bez narażenia na nową odmowę ze strony Ministerstwa, a zatem ostatecznie załatwioną zostanie, jeżeli Wysoki Sejm w dziale bankowym udzieli Bankowi krajowemu gwarancyi do wysokości 1,000.000 zł., co wobec przyjętej przez kraj nieograniczonej gwarancyi za dział hipoteczny Banku, 5,000.000 gwarancyi krajowej w dziale komunalnym znajduje zupełne usprawiedliwienie, zwłaszcza, że w dziale bankowym w pierwszym rzędzie odpowiedzialną będzie zawsze pierwotna dotacya w kwocie 1,000.000 zł.

W myśl powyższego wywodu przedstawiając projekt do zmiany statutu Banku krajowego, pozwala sobie komisya bankowa upraszać Wysoki Sejm o jednoczesne uzupełnienie §. 35 statutu bankowego, a to wedle żądań c. k. Ministerstwa wojny z 9. Maja 1888, które jako warunek przyjmowania listów zastawnych Banku krajowego na zabezpieczenie wojskowych kaucyj małżeńskich stawia uzupełnienie §. 35 statutu w ten sposób, iż i na ten cel listy zastawne Banku użyte być mogą, komisya mniema, że proponowane uzupełnienie §. 35 znajduje samo w sobie dostateczne uzasadnienie.

Reasumując sprawozdanie komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić zmianę statutu Banku krajowego wedle dołączonego projektu *ad A*, tudzież powzięcia uchwały *ad B*.

Lwów dnia 21. Stycznia 1889.

Przewodniczący:

Russocki.

Sprawozdawca:

Abrahamowicz.

ad A.

Projekt do zmiany statutów Banku krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Postanowienie §. 3. lit. *h*) statutu bankowego w dotychczasowym brzmieniu uchyla się — a natomiast opiewać ono ma jak następuje:

§. 3 lit. *h*) przyjmowanie gotówki na wkładki oszczędnościowe, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący.

II. §. 50, 51 i 52 statutu Bankowego, wraz z poprzedzającym paragrafy te nagłówkiem *b*) przyjmowanie pieniędzy na asygnaty kasowe i rachunek bieżący — uchyla się, a natomiast brzmieć mają §. 50, 51 i 52 i ich nagłówki jak następuje:

b) Przyjmowanie pieniędzy na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i rachunek bieżący.

§. 50. Bank krajowy przyjmować będzie gotówkę na wkładki oszczędności.

Najmniejsza wkładka może wynosić 5 zł., a ogólna suma wkładek oszczędności nie może przenosić jednego miliona zł. w. a.

Każdoczesny stan wkładek oszczędności ma być co miesiąc ogłaszany.

Zwrot wkładek oszczędności i spłata odsetek od tychże poręczoną zostaje posiadaczom książeczek wkładkowych aktywami i funduszem rezerwowym Banku, a w dalszym rzędzie (subsydiarnie) do wysokości jednego miliona zł. gwarancją funduszu krajowego.

Formularze książeczek oszczędności podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

§. 51. Bank krajowy wydawać będzie na złożoną gotówkę w najmniejszej kwocie 100 zł. oprocentowane asygnaty kasowe.

Ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przekraczać jednego miliona zł.

Bank uważa posiadacza asygnaty na okaziciela opiewającej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile składający nie zastrzeże, iż pieniądze mogą być wydane tylko jemu, lub wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawnemu nabywcy.

Formularze asygnat kasowych podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

§. 52. Bank krajowy będzie przyjmował gotówkę na rachunek bieżący i skutecznie do wysokości złożonej kwoty wypłaty zlecone przez wkładającego, bądź wypłacając w gotówce przekazy (cheques) przezeń wystawione, bądź przepisując na żądanie wkładającego kwotę przezeń złożoną, w całości lub części na rachunek innej osoby.

Formularze przekazów (cheques) podlegają rządowemu zatwierdzeniu.

§. 35. statutu uchyla się w dotychczasowym brzmieniu, który ma opiewać jak następuje:

§. 35. Listy zastawne Banku krajowego mogą być użyte na lokację kapitałów fundacyjnych, kapitałów od Zakładów zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszy publicarnych, fideikomisowych i depozytowych i nareszcie służyć mogą według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych, tudzież jako zabezpieczenie wojskowych kaucyi małżeńskich.

ad B.

U c h w a ł a.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawia co następuje:

U c h w a ł a.

Zwrot wkładek oszczędności i spłata odsetek od tychże poręczoną zostaje posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem aktywami i funduszem rezerwowym Banku a w dalszym rzędzie do wysokości jednego miliona zł. w. a. gwarancją funduszu krajowego.

